

Başeditörden

Dezenformasyon, yüzyılın en büyük problemlerinden biri olarak karşımızdadır. Medyada yaşanan değişim veriyi en önemli sermayeye dönüştürmüştür. İletişim ve medya alanlarındaki çeşitlilik, daha çok kullanıcının verisini dolaşıma girmesi, güçlü oyuncular ortaya çıkarmış ve enformasyon savaşları devletlere yeni siber cephe açmıştır. Büyük sermayeli medya işletmelerinin güçlü birer aktör olarak kontrolü elinde tuttuğu iletişim sektöründe artık küçük sermayeli organizasyonlar ve bireysel aktörler bulunmaktadır. Konvansiyonel medyanın sahip olduğu otokontrol mekanizmaları bilgiyi kitlelere sunmadan önce farklı aşamalarda teyit süreçlerinden geçirmektedir. Söz konusu dijital mecralar olduğunda ise her tüketicinin aynı zamanda bir yayıncıya dönüştüğü yeni bir durum ortaya çıkmaktadır.

Yeni medya düzeninde enformasyonu kamuoyuna ileten kaynakların çeşitlenmesiyle birlikte bireylerin haber alma alışkanlıkları değişim göstermiştir. Vatandaş gazeteciliği kavramı daha belirgin hâle gelirken dijital mecralar popüler bilgi ve haber kaynaklarına dönüşmüştür. Doğru, yanlış, eksik, fazla, çarpıtılmış, manipülasyona uğramış bilgi her zamankinden daha hızlı bir şekilde dolaşmaktadır. Daha çok verinin daha çok kaynaktan dolaşıma sokulması bir hakikat sorununu da beraberinde getirmektedir. Derin Sahte ve Yapay Zekâ gelişmesi doğru-yalan, gerçek-sahte arasındaki göze çarpan farkları ortadan kaldırmaktadır. Bireylerin gerçekleri öğrenmesinin önündeki engeller artmakta, hakikate ulaşmak meşakkatli hâle gelmektedir.

Medyanın bir taraftan hayatımızı kolaylaştırdığı ve bilgiye erişimde yeni fırsatlar sunduğu, diğer taraftan ise kullanıcı verisi odaklı hormonlu bir büyümeyle dezenformasyon başta olmak üzere çeşitli toplumsal sorunlara neden olduğu bir dönemde yayımlanan "Dezenformasyon" temalı 11. sayımız, tematik 7, genel 4 olmak üzere 11 makale ile alana katkı sağlayan önemli bir çalışma niteliği taşımaktadır.

Harun Kırılmaz ve Aleyna Cebeci "İnfodemi Sosyal Ağ Bağımlılığı ile İlişkili midir?" başlıklı çalışmalarında infodemi ve sosyal ağ bağımlılığı ilişkisini ortaya koymaya, sosyal ağ bağımlılığının infodemiye etkisini tespit etmeye çalışmakta ve sosyo-demografik değişkenlere göre infodemi ve sosyal ağ bağımlılığı açısından anlamlı bir fark olup olmadığına odaklanmaktadır.

Orhan Gevrek "Sosyal Medyadaki Dezenformasyon: Covid-19 Aşılma Türkiye Örneği" adlı makalesinde Covid-19 sürecinde karşılaşılan dezenformasyon türlerini ele almaktadır. Tespit edilen 37 içerik doküman inceleme yöntemiyle derlenmiş, betimsel analiz ile değerlendirilmiş ve en çok kullanılan dezenformasyon türünün "çarpıtma" olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dezenformasyon içeriklerinin daha çok sahte hesaplar tarafından dolaşıma sokulması da makalenin önemli sonuçlarından biri olarak dikkat çekmektedir.

Leyla Turğal ve Bülent Bahri Küçükdoğan'ın "Bir Dezenformasyon Aracı Olarak Yapay Zekâ: Bing Arama Motoru Örneğinde İklim Değişikliği Konulu Haber Fotoğraflarının İncelenmesi" başlıklı makalesinde nitel bir araştırma yöntemi olan doküman analizi kullanılmakta ve çalışmanın örneklemini yapay zekâ destekli "Bing" arama motoru oluşturmaktadır. Çalışma kapsamında iklim değişikliği içerisinde yer alan ana kavramlardan olan kuraklık, buzulların erimesi ve aşırı ısınma konularında Bing arama motorunda yer alan haberlerde kullanılan görsellerin nasıl dezenformasyon risklerine yol açtığı incelenmektedir.

Kılıç Köçeri "Yapay Zekânın Siyasi, Etik ve Toplumsal Açından Dezenformasyon Tehdidi" başlıklı çalışmasıyla detaylı bir literatür taraması yapmakta, dezenformasyon dinamiklerinden yola çıkarak yapay zekânın dezenformasyondaki rolünü analiz etmeye çalışmaktadır. Çalışma, yapay zekâ kullanılarak üretilen dezenformasyon içeriklerine ancak yapay zekâ ile üretilen tekniklerle karşı konulabileceğini ortaya koymaktadır.

Derya Gül Ünlü ve Zafer Küçükşabanoglu "Dezenformasyon ve Yapay Zekâ: Dezenformasyonla Mücadele Yollarına Yapay Zekâ Uzmanlarının Gözünden Bakmak" adlı çalışmasıyla yapay zekâ sistemlerinin dezenformasyonla mücadele sürecindeki potansiyelini yapay zekâ uzmanlarının gözünden değerlendirmektedir. Bu amaçla yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşme tekniğinin kullanıldığı betimsel nitelikli bir alan araştırması gerçekleştirilmiştir. Sonuç olarak, günümüz yapay zekâ sistemlerinin dezenformasyonun arttırılmasında olduğu kadar azaltılması için de aktif kullanılabilmesi; bu amaçla dezenformasyon tespit, filtreleme ve doğrulama mekanizmalarının yaygınlaştırılmasının gerekliliği vurgulanmıştır.

Yavuz Selim Balcıoğlu ve Bülent Doğan “Dissecting Disinformation Dynamics: Insights from a Social Media Environment” başlıklı araştırmasında haberin gerçekliğini ayırt edebilen ve hızla doğrulayabilen yapay zekâ tabanlı bir yaklaşımın gerekliliğine dikkat çekmektedir. Facebook üzerinden elde edilen 5 bin gönderiyi kapsayan incelemede, önemli dezenformasyon yaygınlığına dair desenler ortaya konulmaktadır. Gönderilerin yaklaşık beşte birinin yanıltıcı olduğu belirtilmektedir. Dezenformasyonun yayılmasının çok yönlü doğası dikkate alınarak yayılmayı engellemek için teknolojik çözümler ve kullanıcı eğitiminin bir arada olması gerektiği vurgulanmaktadır.

Burçak Dengiz “Disinformation Campaigns Targeting Migrants in the Western World During the Covid-19 Pandemic” başlıklı çalışmada Covid-19 salgını sırasında Batı dünyasındaki göçmen karşıtı söylem ve politikalara odaklanarak karmaşık dezenformasyon ağını ortaya çıkarmaktadır. Araştırmada Avrupa ve Amerika Birleşik Devletleri’ndeki örneklerle özellikle vurgu yapılmakta, pandemiyle birlikte Batı ülkelerindeki göçmenleri hedef alan dezenformasyon kampanyaları analiz edilmektedir.

Ahmet Fethi Gün “Türk Dış Politikasında Kültürel Diplomasi Pratiği: Yunus Emre Enstitüsü’nün Kamu Diplomasisine Etkisi” başlıklı çalışmasıyla kamu diplomasisi ve yumuşak güç konularına odaklanmaktadır. Araştırmada Türk dış politikası, güç, kamu diplomasisi, yumuşak güç ve kültürel diplomasi kavramları ele alınmakta, Yunus Emre Enstitüsü’nün faaliyetleri ile bu kavramlar arasındaki ilişki irdelenmektedir.

Kıymet Sezer Güngör ve Murat Tınas “Ege Denizi Göçmen Krizi: Enformasyon Savaşlarının İletişim Yönetimi Perspektifinden Analizi” adlı araştırmasıyla Türkiye’nin Ege Denizi göçmen krizi odaklı olarak uyguladığı enformasyon savaşı stratejisi ve uluslararası arenadaki yansımalarını, ilgili kurumlardan yetkililerle yapılan mülakatlar ve haber tahlilleriyle ortaya koymaktadır. Türkiye’nin iletişim stratejisi ve medya kuruluşlarının haberleri tanımlayıcı bazda tematik olarak incelenmekte; bahse konu iletişim stratejisi, kaynak, mesajın iticisi ve sonuçları itibarıyla analiz edilmektedir.

İsmail Maden “Yerel Basının Dijitalleşmesi Sürecinde Basın İlan Kurumunun Rolü” makalesiyle yerel basının önemini vurgulamakta; dünyada yerel basını yaşatabilmek için verilen çeşitli kamu teşviklerini incelemektedir. Yapılandırılmamış görüşme tekniğinin kullanıldığı çalışmada Basın İlan Kurumu tarafından geliştirilen BİK Analitik ölçüm sistemi değerlendirilmekte; yeni yasal düzenleme ve ölçüm sisteminin yerel basının dijitalleşmesi üzerindeki etkileri tartışılmaktadır.

Azize Ökten ve Hüseyin Gül “UNESCO Dünya Mirasının Korunmasında Dünya Mirası Fonları” çalışmasıyla 1977 yılından 2023 yılı haziran ayına kadar dünya genelinde onaylanan uluslararası yardımları incelemektedir. Çalışma kapsamında 1977-2023 yılları arasında yapılan 44 Dünya Mirası Komitesi toplantısına ait raporlarda yer alan kararlar ve bu kararlar çerçevesinde sağlanan fon desteklerine ait nicel veriler karşılaştırmalı analiz edilmiş ve Afrika Bölgesi’nde yer alan taraf devletlerin Dünya Mirası Fonu’ndan diğer UNESCO bölgelerine kıyasla daha fazla yararlandığı sonucuna varılmıştır.

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı olarak Türkiye Yüzyılı’na “İletişim Yüzyılı” vizyonu ile giriyor. Türkiye İletişim Modeli’ni önceliyor ve sistematik dezenformasyona karşı hakikat mücadelemizi sürdürüyoruz. Bu kapsamda bilim insanlarımızın kamu yararını dikkate alarak yaptıkları çalışmaları önemsiyoruz. Alanında uluslararası referans bir yayın olması gayretiyle yürüttüğümüz İletişim ve Diplomasi dergimize gönderilen çalışmaları Başkanlığımız tarafından gerçekleştirilecek tüm bilimsel etkinliklere katkı sunacak bir akademik ağ oluşturması yönüyle de değerli buluyoruz.

Bu vesileyle, İletişim ve Diplomasi ailemizin büyümesi temennisiyle, Temmuz 2024’te yayımlayacağımız 12. sayımız için orijinal ve güncel meselelerle yakından ilişkili araştırma çalışmalarını ve bütüncül bakış açısıyla hazırlanacak derleme çalışmalarını bekliyoruz.

Prof. Dr. Fahrettin Altun

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı

From the Editor-in-Chief

Disinformation stands as one of the century's most serious problems. The evolution of media has transformed data into the most valuable capital. The diversification in the fields of communication and media, as well as the proliferation of user data, has resulted in the emergence of powerful players, and information wars have created new cyberfronts for states. There are now small capital organisations and individual actors in the communication sector, where large capital media enterprises used to have control as powerful actors. The self-control mechanisms of conventional media put information through various stages of confirmation before presenting it to the masses. In the world of digital media, however, a new situation is unfolding in which every consumer is also a publisher.

Individuals' news-receiving habits have shifted as the sources that convey information to the public have become more diverse in the new media order. As the concept of citizen journalism has gained traction, digital media have emerged as popular sources of information and news. True, false, incomplete, excessive, distorted, and manipulated information is being disseminated at a faster rate than ever before. The spread of more data from more sources raises the question of truth. Deepfakes and artificial intelligence are blurring the lines between truth and lies, real and fake. The barriers to discovering the truth are increasing, making it more difficult for individuals to reach the truth.

Our 11th issue under the theme of "Disinformation" is an important piece of work that contributes to the field with 11 articles, 7 thematic and 4 general, published at a time when the media, on the one hand, facilitates our lives and offers new opportunities in terms of access to information, but on the other, causes various social problems, particularly disinformation, with a hormonal growth focused on user data.

In their study entitled "Is Infodemic Associated with Social Network Addiction?" Harun Kırılmaz and Aleyna Cebeci seek to reveal the association between infodemic and social media addiction, determine the effects of social media addiction on infodemic and focus on whether there is a significant difference in terms of infodemic and social network addiction based on socio-demographic variables.

In his article entitled "Disinformation on Social Media: Covid-19 Vaccines the Case of Türkiye Example", Orhan Gevrek discusses the various forms of disinformation encountered during the COVID-19 pandemic. The 37 identified contents were compiled through document review and then evaluated through descriptive analysis, and the most commonly used form of disinformation has been found to be "distortion". One of the most striking conclusions of the article is that disinformation content is mostly spread through fake accounts.

The article entitled "Artificial Intelligence as a Disinformation Tool: Analyzing News Photos on Climate Change in the Example of Bing Search Engine" by Leyla Turğal and Bülent Bahri Küçükerođan utilises the document analysis method, which is a qualitative research method, and the sample of the study consists of the AI-powered "Bing" search engine. The study examines how the visuals used in the news on the Bing search engine that relate to drought, glacial melting, and excessive warming, all of which are key concepts in climate change, lead to disinformation risks.

Kılıç Köçeri provides a detailed literature review in his study entitled "The Threat of Disinformation from The Political, Ethical and Social Perspective of Artificial Intelligence" and endeavours to analyse the role of artificial intelligence in disinformation based on disinformation dynamics. The study reveals that AI-generated disinformation content can only be countered with AI-developed techniques.

In their research entitled "Disinformation and Artificial Intelligence: Looking at Ways to Combat Disinformation through Artificial Intelligence Experts' Eyes", Derya Gül Ünlü and Zafer Küçükşabanoglu discuss the potential of artificial intelligence systems in the process of combating disinformation through the eyes of artificial intelligence experts. In order to achieve this objective, an in-depth descriptive field study was undertaken, utilising semi-structured interviews. Consequently, it is underscored that contemporary artificial intelligence systems possess the capability to actively mitigate the spread of disinformation as well as amplify it. To this end, the need to expand disinformation detection, filtering and verification mechanisms has been emphasised.

In their study entitled "Dissecting Disinformation Dynamics: Insights from a Social Media Environment", Yavuz Selim Balcıoğlu and Bülent Doğan emphasises the critical need for an approach based on artificial intelligence that can accurately identify and promptly authenticate news articles. The examination of 5,000 Facebook posts demonstrates discernible trends in the prevalence of disinformation. An estimated one-fifth of posts contain misleading information. The importance of integrating technological solutions and user education to thwart the dissemination of disinformation is underscored, given the complex and multifaceted nature of this phenomenon.

Burçak Dengiz's research, entitled " Disinformation Campaigns Targeting Migrants in the Western World During the Covid-19 Pandemic", delves into the intricate network of disinformation by focusing on anti-migrant policies and discourse that were prevalent in the Western world throughout the Covid-19 pandemic. With a specific focus on instances from Europe and the United States, this study examines the disinformation campaigns that were directed at migrants in Western nations during the Covid-19 pandemic.

In his study entitled "Cultural Diplomacy Practice in Turkish Foreign Policy: Activities of Yunus Emre Institutes towards Public Diplomacy", Ahmet Fethi Gün examines the intersection of soft power and public diplomacy. The concepts of Turkish foreign policy, power, public diplomacy, soft power, and cultural diplomacy are examined in this study, along with the correlation between the Yunus Emre Institute's activities and these concepts.

Through news analysis and interviews with officials from relevant institutions, "Aegean Sea Migrant Crisis: The Analysis from the Perspective of Communication Management in Information Warfares" by Kıymet Sezer Güngör and Murat Tinas reveals Türkiye's information warfare strategy pertaining to the Aegean Sea migrant crisis and its repercussions on the international arena. Türkiye's communication strategy and the news of media outlets are thematically and descriptively examined and the communication strategy is analysed in terms of the source, the transmitter of the message and its consequences.

İsmail Maden highlights the significance of local media in his article "The Role of Press Advertisement Agency in the Digitalization Process of Local Press" and explores various public incentives offered to keep local media alive. Using an unstructured interview technique, the study evaluates the BİK Analytical measurement system developed by the Press Advertisement Institution, and discusses the effects of the new legal regulation and measurement system on the digitalisation of the local media.

Azize Ökten and Hüseyin Gül cover the international grants ratified worldwide from 1977 to June 2023 in their study titled "UNESCO World Heritage Funds for the Protection of World Heritage". Within the scope of the study, the resolutions in the reports of 44 sessions of the World Heritage Committee held between 1977 and 2023 and the quantitative data on the fund support provided within the framework of these resolutions were comparatively analysed and it has been concluded that the States Parties in the African Region benefit more from the World Heritage Fund compared to other UNESCO regions.

As the Presidency's Directorate of Communications, we enter the Century of Türkiye with the vision of the "Century of Communication" while prioritising the Türkiye's Communication Model and maintaining our fight for truth against systematic disinformation. In this regard, we attach importance to the endeavours of our scientists, taking into account the public interest. We regard the articles submitted to our Communication and Diplomacy journal, which we strive to be a global reference in the field, as valuable in terms of establishing an academic network that will contribute to all scientific initiatives to be organised by our Directorate.

On this occasion, we look forward to the submission of original research papers that are closely related to current issues, as well as compilations prepared with a holistic perspective for our 12th issue, which will be published in July 2024, in the hope that our Communication and Diplomacy family will grow.

Prof. Fahrettin Altun

Director of Communications of the Presidency of the Republic of Türkiye